

**Sprediķis,
teikts 1994. gada 9. oktobrī
Mežaparka draudzē
pēc prāmja “Estonia” bojāejas**

Žēlastība un miers lai ir jums visiem no Dieva, mūsu Tēva, un mūsu Kunga un Pestītāja Jēzus Kristus! Āmen.

Uzklausī, kristīgā draudze, šīs dienas Svēto Evaņģēliju, kas ir rakstīts pie Lūkas 12. nodaļā!

1 Un, kad daudz tūkstošu ļaužu sapulcējās, tā ka cits citu tikko nesamina, tad Jēzus iesāka sacīt Saviem mācekļiem: “Sargaities no farizeju rauga, tas ir, no viņu liekulības!”

2 Bet nekas nav apslēpts, kas netiks atklāts, un nekas nav zināms, kas nenāks gaismā.

3 Tāpēc visu, ko jūs esat teikuši tumsā, to dzirdēs gaismā, un, ko jūs ausī esat čukstējuši istabā, to sludinās no jumtiem.

4 Jums, Saviem draugiem, es saku: Nebīstieties no tiem, kas nonāvē miesu un pēc tam vairs nespēj neko darīt.

5 Es jums teikšu, no kā jums būs bīties: Bīstieties no tā, kam ir vara nonāvēt un pēc tam iemest ellē. Tiešām es saku – to bīstieties!

6 Vai piecus zvirbuļus nepārdod par divām artavām? Un neviens no tiem nav aizmirsts Dieva priekšā.

7 Tāpat arī jums visi galvas mati ir saskaitīti. Nebīstieties, jūs esat vairāk vērti nekā daudz zvirbuļu.
Āmen.

Mēs Tevi lūdzam un piesaucam, Dievs Kungs, Svētais Gars! Tu apgaismotājs un dievišķais padomdevējs Gars, nāc ar Tavām dāvanām, Tavu iepriecu un gaismu, apgaismo mūs, ka varam saņemt Tavu svēto patiesību un to arī tālāk apliecināt, jo Tavs Vārds ir mūžīga patiesība. Āmen.

Tā nav pirmā reize mūsu Pestītāja darbības laikā, kas mums ir zināma, kur Viņš vēršas ar lielu asumu pret farizejiem un brīdina – un brīdina Savus mācekļus un Savus draugus no farizeju rauga. No tā, ko Viņš saka, kas ir viņu īpašība, un ko Viņš šeit raksturo kā liekulību. Citā vietā Viņš pat vēl to izstāsta skaidrāk, kur Viņš runā par viņu greznošanos, labprātību, par viņu ārējo izrādīšanos un – pār visām lietām – par viņu liekuļoto dievbijību, kas sasiem smagās nastas, kā Viņš saka, un liek ļaudīm tās nest – tas ir, bauslības noteikumus – un paši šīs nastas nekustina ne ar pirkstu. Kas upurēdami pienes klāt, kā likums to paredz, desmito tiesu un nes to no dillēm, ķimenēm un mētrām, un tanī pašā laikā saņem ar līkiem likuma ceļiem atraitņu namus un bāreņu

tiesu. Pestītājs brīdina Savus mācekļus no šī **rauga**¹, kas, tā sakot, izveido visas šīs īpatās izpausmes cilvēka dabā, kur cilvēks sevi izpauž citādāku, nekā viņš ir. Kur cilvēks ir nepatiess un neīsts ļaužu priekšā tiklab savā rīcībā, stājā, kā arī savos vārdos, un kurš tanī pašā laikā ir kaut kādā pārliecībā, ka viņš Dieva priekšā taču ir taisns.

Pestītājs brīdina. Viņš brīdina un saka – neviena šāda lieta nepaliek nekur noslēpta. Viss neīstums savā brīdī atklājas. Visa aktieru māksla vienā brīdī ir pāri. Aktieris noliek savas, neīstās drēbes un nomazgā seju no krāsām, kas tur ir uztrieptas, un tas nepaliek, ko viņš ir pie sevis ārišķīgu darījis. Pestītājs saka – vispirms jau ir veltīgi ar tādām lietām darboties, viņām nav nekādas pastāvības. Tas, kas tiek šinī ziņā arī klusībā darīts vai runāts, tas beidzot tiek līdz pat jumta augstumam pacelts un skan pa visu pasauli.

Cilvēces vēsture un tautu vēsture, un cilvēku attiecības, mīļā draudze, zin šo likumības piepildījumu daudzkārtīgi no savas pašu dzīves, no satiksmes ar cilvēkiem, no pasaules lietu redzēšanas, ar kādu liekulību un neīstumu tiek runāti saldi un svinīgi vārdi, un tanī pašā laikā, kā mēdz sacīt sakāmvārdā, akmens ir azotē vai duncis ir rokā. Un tas ir pazudinājis savā laikā tik daudzas tautas – šis neīstums, šī liekulība, šī izlikšanās kādā draudzībā un šīs draudzības vispār nemaz neturēšana un nezināšana. Mūsu tauta to zin ļoti bagātīgi savas dzīves piedzīvojumos šinī lielajā, plašajā pasaulē, viņas lielajā teātrī, viņas lielajā tirgus laukumā.

Bet Pestītājs pāriet uz vienu citu lietu šinī sakarā. Viņš Savus mācekļus stiprina un iedrošina neizbēties – neizbēties pat tur, kur viņu dzīvība varētu tikt kādreiz apdraudēta šāda vai tāda iemesla dēļ. Un Viņš runā, ka dārgāks par dzīvību ir vēl kaut kas cits. Un tas ir tas, ko mēs zinām par Dieva žēlastību, kas mums ir novēlēta mūžīgajā dzīvībā. Un, kad mēs par šīm lietām runājam un domājam, tad mēs parasti domājam par tiem notikumiem kristīgās baznīcas senajā pagātnē. Bet arī pavisam nesenās pagātnes notikumos cilvēkiem ir bijis sava kristīgās ticības patiesība un pārliecība jāsamaksā ar dzīvību. Tas nenotika tikai Romas ķeizaru priekšā un mežonīgo pagānisko cilšu vidū, pie kurām ieradās kristīgās vēsts nesēji. Tas notika mūsu tā sauktajā izglītotajā, apgaismotajā pasaulē, kur apliecināt Kristu ir nozīmējis zaudēt savu dzīvību.

Pestītājs drošina. Viņš drošina un saka: “Nebīstieties no tiem, kas atņem dzīvību un **vairāk neko** nespēj darīt!” Un ar to Viņš mums aizrāda, kādu lielu un nopietnu lietu, ļoti būtisku, lielu un nopietnu lietu, kuru mēs tik viegli palaižam kādreiz garām un domājam savas domas cilvēcīgā prātā – dzīvība ir dzīvība, nāve ir nāve, un vairāk ar nekas... Pestītājs saka: “Un neko vairāk nespēj darīt kā tikai nonāvēt miesu.” Tātad – **vēl** ir kaut kas. Un tas ir dārgāks nekā šī miesa un viņas dzīvība. Tas ir tas lielais, būtiskais, vērtīgais, visusvarīgais.

Mēs nupat bijām ar dziļu iztrūkšanos liecinieki kādam baismīgam notikumam pasaulē, kad vienā mirklī nāvē tika aizrauti turpat vai tūkstotis cilvēku. Un, dabīgi, ka cilvēkus un mūs visus līdzī

¹ izcēlumi treknrakstā šeit un tālāk apzīmē vārda daļas, vārdus vai frāzes kuras, teicot sprediķi, tiek īpaši izceltas

pārņem dziļas nopietnības, sāpju un satraukšanās *drūmums* (?)² – kā tas var būt?! Kā tas ir, ka tik daudz šīs dzīvības iet bojā? Cilvēka dzīvība taču ir viena liela vērtība! Bez šaubām, bez šaubām. Bet viņa nav vislielākā vērtība. Viņa nav vislielākā vērtība. Ir lietas, kas ir vēl pāri pār to. Un nevis miesas dzīvība vai iznīkšana, vai mocība, vai pārbaude ir tas, no kā cilvēkam ir tik ļoti un pirmām kārtā jāvairās un jāsarģa sevi, kā mēdz teikt, par katru cenu un visiem līdzekļiem. Šie līdzekļi kādreiz cilvēkos bijuši tādi, ka viņi ir drīzāk gribējuši redzēt, ka tas pa labi un pa kreisi aiziet bojā, ka tikai es pats palieku dzīvs. Bet ir kāda cita nonāvēšana. Sargieties no tā, kam ir spēks nonāvēt un pēc tam iemest ugunī – mūžīgajā ugunī!

Kāpēc Pestītājs šos vārdus sasaista kopā ar farizejiem un ar farizeju raugu? Mīļā draudze! Nāve nāk arī pie cilvēka miesas pa dažādiem ceļiem. Šis baismīgais ceļš, ko mēs piedzīvojām, lasīdami par notikumiem jūrā, ka vienā brīdī jūra paņem šos simtus cilvēku. Vienā brīdī kaut kādā īpašā gadījumā aiziet bojā cilvēks, viņa sadragātā miesa piedzīvo nāvi. Bet nāvei ir tas pats ceļš kādreiz, kas ir viņas ceļš arī pie cilvēka miesas iznīcināšanas, un tā ir slimība, kaite, infekcija vai ievainojums, kas čūlo, vai audzējs, kas grauž. Un tad paiet dienas, mēneši, gadi, līdz sadēd šī miesa un izdziest viņas dzīvība.

Lūk, šis raugs... Izrādās, ka raugam arī ir šīs sīkās būtnes, šīs rauga sēnītes, kas, iejauktas mīklā, sāk vairoties un visu mīklu pārvērš un pārveido. Te ir kāda vēl īpata sakrišanas līdzība, ka ir arī šī rauga iemešanās, šīs baktērijas, šī vīrusa, šīs brūces atklāšanās cilvēka dvēselē, kas viņu nonāvē... lēni.

Neīstums. Neīstums citu priekšā un savā paša priekšā, kas pats sev vēl beidzot iestāta, ka tā ir pareizi. Neīstums sevi parādīt par kaut ko vairāk vai citādāku ne tikai izskatā, apgērbā, kā toreiz arī farizejiem, bet arī tanī farizeja citādā stājā, tanī slepenajā **aukstumā** un nemīlestībā, tanī graužējā, kas **netic** Dievam. Kas tic un cenšas tikai pēc sava labuma, pēc savas labklājības. Šī sacensība ar citiem cilvēkiem – nostāties priekšā un izlikties par ko vairāk. Tā ir tā rauga sēnīte, kas darbojas. Tas ir tas nāves bacilis, kas nokauj. Ne tā, kā toreiz Romas ķeizari ar šķēpu vai ar uguns sārtu, vai kā tagadējā laikā ar šauteni pretiniekus, bet – lēni. Lēni, līdz kamēr dvēsele ir arī līdzī nomirusi. Atstādama pēc sevis labi apkoptu, labi uzkoptu, labi apgreznotu miesu un to dzīvi, kurā šī miesa kustēja šo laiku.

“Es jums teikšu, no kā bīstieties. Bīstaties no tā, kam vara nonāvēt un pēc tam iemest ellē!”. Ne vienmēr tas ir saistīts ar miesas nāvi tūdaļ. Tāpat kā savu slimību, ilgstošo slimību cilvēks gadiem ilgi nēsā līdzī, līdz beidzot viņa dabū šo virsroku. Tā tas arī mēdz būt.

Un Pestītājs pievēršas putniņiem – tam visvienkāršākajam, tam pelēkajam, neizskatīgajam, tam ielas putniņam zvībulītim – un noliek viņu mums par piemēru. Cik vērtā ir šāda zvībulīša dzīvība? Viņu var katrā brīdī cilvēks vai kāds dzīvnieks, vai kāds putns satvert un nonāvēt. Pestītājs

² (?) šeit un tālāk apzīmē vārda daļas, vārdus, frāzes par kuru “atšifrējuma” pareizību ir šaubas

redz šeit šo līdzību – ka mēs esam tikpat nevarīgi Dieva priekšā izlemt savas lietas un izkārtot savu dzīvi, lai kā mēs to cenšamies ārēji un ārišķīgi panākt. Vienā brīdī tas var būt atļauts. Tanī pašā laikā Viņš saka – tikpat priecīgi kā šis putniņš, kas turpat uz pelēkās ielas un viņas putekļos savu vienkāršo dziesmiņu priecīgi čivina. Un arī te ir šī līdzība – Dieva rokā mēs esam, nevis likteņa varā. Dieva rokā. Un šī drošība Dieva rokā ļauj mums to apzināties, ka mēs katru brīdi varam tikt paņemti, un tanī pašā laikā zināt – ir tādas lietas, kuras nevar mums atņemt neviens. Arī nāve ne, kas var paņemt mūsu miesu. Un tās ir tās lietas, kuras ir vairāk saudzējamas un turamas nekā šis ārējais apdarinājums, šī aktiera uzgreznošanās, lai tēlotu savu dzīvi uz lielās pasaules skatuves citiem priekšā. Dažreiz šo salīdzinājumu mākslinieki pat lieto kā tādu zināmu ---³. Mēs sakām – neīstais, viss neīstais aiziet. Ja viņš aiziedams... Mums ir tikai jārūpējas, lai viņš neaizrauj mūsu dvēseli sev līdzī, jo tas ir vēl sliktāk nekā nonāvēt ar šķēpu vai ar uguni. Jo šī nonāvēšana iedarbojas kā infekcija, iedarbojas kā lēna inde, kas saindē, nomāc un izbeidz. To bīstieties – Viņš saka ----.

Drošība un miers ir doti kristīgam cilvēkam. Mēs viņu neapzināties, mēs dzīvojam viņai garām, mēs esam ļāvuši iestāstīt lielai pasaulei, bezdievīgai pasaulei, kas ir cīnījusies vienmēr pret Dieva patiesību, un viņa mūs ir, klusu ciešot, pievārējusi, ka mēs sakām – jā, jā, dzīvība ir tā visdārgākā manta. Šī miesas dzīvība. Šīs miesas dzīvības dēļ un viņas pasargāšanas dēļ – cik grēka nenotiek! Cik grēka nenotiek, lai šo dzīvību izglābtu, apgreznotu, appušķotu un arī pasargātu no ārējām grūtībām, kādreiz uz cita vai citu dzīvības rēķina. Arī to mēs esam redzējuši, arī tās lietas mēs esam mācījušies pazīt šinī pasaulē. No tā bīstieties! Mums pieder vairāk. Un to mums ir jāzina. Un jāzina tas mums ne tikai ar to, ko mēs tagad, atkārtodami savās ausīs, uz mirkli iegremdējam savā prātā. Tas jāzina tā, lai mūsu miesa, dvēsele, mūsu viss cilvēks to zinātu un justu, un justu to kā sevi pašu. Es piederu. Man ir vēl vairāk nekā šīs lietas.

Kristīgie, kurus nodeva mocībām un nāvei nelielajā Āfrikas toreiz pilsētā *Silijā (?)* pirms jau gandrīz tuvu 2000 gadiem. Kad viņiem pasludināja katram atsevišķi, ka viņi tiek nodoti nāvei, viņi gaviļēja. Viņi pateicās, ka viņi tagad ir tik tuvu nonākuši pie tā, ka tas vis, visulielākais un dārgākais – mūžīgā dzīvībā un sava mīļā Pestītāja svētajā ziņā. Tas mums ir katrā brīdī ar katru savu elpu ir jāelpo šī dziļā, prieka pilnā patiesība līdzī.

Āmen.

Lūgšana ierakstīta ļoti neskaidri.

³ ---- šeit un tālāk apzīmē vārda daļas, vārdus vai frāzes, kas audiokasetē nav saklausāmas